

Voengel Njaarke Reinbeitedistrikt

Saksbehandler, innvalgstelefon

Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Att.Nils Johan Kappfjell

Svar på søknad om skadefelling gaupe - Bindal

Statsforvalteren viser til e-post fra Voengel Njaarke reinbeitedistrikt datert den 27. februar 2024, mottatt av oss den 28. februar, med søknad om skadefelling på gaupe i Åbygda/Åbjørdalen i Bindal kommune på bakgrunn av tap av rein til gaupe.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland avslår med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9, søknad om skadefelling av gaupe i Bindal kommune.

Grunnlag for avgjørelsen

Lovgrunnlag og kvote for betinget skadefellingstillatelser

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det: «*Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.*»

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet: «*...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til*

- Områdets betydning som beitemark*
- Skadenes omfang og utvikling*
- Potensialet for fremtidige skader*
- Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak*

Miljødirektoratet ga i vedtak den 15. februar 2024 statsforvaltere i rovviltregionene 5, 6, 7 og 8 myndighet til å iverksette betinget skadefelling på inntil 11 gauper i perioden 16. februar til og med 31. mai 2024. Region 7 (Nordland) fikk tildelt kvote på tre gauper. Denne kvota er i hovedsak gitt for å begrense skade på tamrein, men kan også benyttes på sau dersom det oppstår akutte

gaupeskader på sau som ikke kan håndteres ved bruk av andre tapsforebyggende tiltak. Det er per i dag felt ett dyr på kvota i Nordland.

Kunnskapsgrunnlaget og hensynet til gaupebestanden

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1): «*Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur*».

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivarettatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Statsforvalteren legger til grunn at vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for. Vi viser i den sammenheng til Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe for 2024.

Region 7 (Nordland) skal ha 10 årlige ynglinger av gaupe, jf. rovviltforskrifta § 4 første ledd bokstav g). Statsforvalteren viser til tilgjengelig kunnskap om gaupas bestandssituasjon og utvikling i Norge. Vinteren 2022/2023 ble det beregnet at det var 11,5 familiegrupper i fylket og snitt siste tre år er på 9,2 familiegrupper, jf. NINA rapport 2307 Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2023. Den regionale prognosen for antall familiegrupper av gaupe før jakt i 2024 er på 12 familiegrupper (75 % CI er på 9 til 15,3). Foreløpig data fra inneværende vinters bestandsovervåking av gaupe viser sporobservasjoner av familiegrupper flere steder i fylket, også i Bindal kommune. Resultatene for inneværende registreringsperiode publiserer i løpet av slutten av mai/juni.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Det forekommer enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom, samt at det er kjent at det skjer noe ulovlig jakt på store rovdyr i Norge, men hoveddelen av avgangen skjer gjennom kvotejakt, lisensfelling og skadefelling. Årlige bestandsregistreringer, samt at store deler av avgangen er regulert gjennom statlige myndigheters kvotefastsettelse for uttak, gjør at det foreligger god oversikt over den samlede belastningen. På bakgrunn av kunnskap fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt, NINA rapport 2307, Rovbase og forvaltningsplanen for rovvilt i region 7, anser vi at kravet til kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å fatte vedtak i saken, jf. naturmangfoldloven § 8.

«Føre-var-prinsippet» i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalterens syn er det ikke tilfelle i denne saken.

Bakgrunn for søknaden

Voengel Njaarke reinbeitedistrikt søker om tillatelse til skadefelling av gaupe på bakgrunn av det er to påviste gaupetap i Åbjørdalen i løpet av de to siste månedene. Det nærmer seg vårflytting og

delar av reinflokken skal flyttes over fjellet til vår- og kalvingslandet i Namsskogan kommune. Distriktet ønsker skadefelling av gaupe umiddelbart da det er optimale jaktforhold og at uttaket kan begrense fremtidige tap av rein til gaupe.

Statsforvalterens vurdering

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres i henhold til prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle område med påviste tap til gaupe er i vedtatt forvaltningsplan for region 7 avsatt som byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområder må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe.

Vi vurderer at området har en viktig betydning som beitemark da det benyttes i forbindelse med flytting til kalvingslandet. Det er per vedtaksdato i det aktuelle område påvist to rein tapte til gaupe siden 1. januar 2024. Kadavrene ble undersøkt av SNO den 8. januar og 15. februar.

Vår myndighet til å iverksette skadefelling av gaupe er knyttet til akutte og pågående skadesituasjoner på tamrein og sau og kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning, jf. rovviltforskrifta § 1, § 6 og § 9 og Miljødirektoratets brev av 15.02.2024 om kvote for betinget skadefelling av gaupe. Vi er enig med distriktet om at det ut fra kunnskap om gaupebestanden og mengden tamrein som skal flyttes gjennom området, kan foreligge et potensiale for at det kan oppstå tap av rein til gaupe i området. Likevel kan vi slik situasjonen er nå, ikke se at vilkårene om en akutt og pågående skadesituasjon er oppfylt.

Siden vi ikke har en klar akutt skadesituasjon å forholde oss til per nå, må aktuelle tiltak vurderes fortløpende dersom det skulle oppstå en akutt tapssituasjon, hvor det er mulig å rette skadefelling mot en aktuell skadevolder. Vi vil kunne gjøre en ny vurdering av saken dersom situasjonen endrer seg.

Konklusjon

På bakgrunn av at det ikke foreligger en akutt og pågående skadesituasjon som ikke kan håndteres ved bruk av andre tapsforebyggende tiltak, vurderer Statsforvalteren at det per nå ikke er grunnlag for å iverksette skadefelling av gaupe i Bindal kommune.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev. En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringene som ønskes. Se også vedlagt skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal stiles til Statsforvalteren i Nordland.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi til:

Bindal kommune

Miljødirektoratet

Mattilsynet - Region Nord

Rådhuset

Postboks 5672 Sluppen

Felles postmottak, Postboks 383

7980

7485

2381

Terråk

TRONDHEIM

Brumunddal